

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

учасників міжнародної
науково-практичної конференції

**«ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЕКОСИСТЕМНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
У ЛІСОВОМУ КОМПЛЕКСІ ТА
САДОВО-ПАРКОВОМУ
ГОСПОДАРСТВІ»**

КИЇВ, 18-19 КВІТНЯ 2019 РОКУ

ОЦІНКА КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ЕКОСИСТЕМНИХ ПОСЛУГ КАРПАТСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

Ю.С. Іваненко, аспірант*
(ura-1408@i.ua),

Г.О. Лобченко, кандидат сільськогосподарських наук
(lobchenko@nubip.edu.ua)

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Людина має тісні взаємозв'язки із лісом як елементом середовища свого існування, перетворюючи його задля задоволення матеріальних та духовних потреб. Всі отримані корисні блага називаються екосистемними послугами, які поділяють на категорії: послуги із ресурсозабезпечення; регулюючі послуги; культурні та соціальні послуги; підтримуючі послуги глибинних екосистемних процесів. Не всі категорії послуг досліджено рівноцінно, проте дослідження тривають (Peh et al., 2013). Дослідження культурних екосистемних послуг має для України особливе значення. Вдосконалення методики їх оцінки зорієнтує ведення господарства на Європейський підхід, що дозволить отримати додаткові кошти на облаштування рекреаційних територій та повноцінне задоволення культурних потреб (Ewert et al., 2005). Найбільш поширеними методами досліджень екосистемних послуг є мовні опитування (письмові чи усні) та з використанням зображень (Anthem et al., 2015; Can and Walker, 2014). Для оцінки та виявлення культурних екосистемних послуг на території Карпатського НПП було створено комбіноване неконтрольоване опитування з поєднанням мовного та опитування із зображенням. Опитування було пройдено 40 респондентами. Найбільше кількість респондентів (64,1%) належать до категорії віку 19–25 років (жіночої статі – 59%), які являються найбільшою цільовою категорією відвідувачів місць відпочинку, на що варто орієнтуватися під час проектування організаційних та господарських заходів. Лише 28,3% опитуваних були або являються членами організацій з охорони довкілля, однак думка таких респондентів заслуговує особливої уваги через їх професійні навичка

---

* Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук Юхновський В.Ю.

та більш критичне ставлення до даного питання. Понад 35 % респондентів відвідують природні місця кілька разів на рік, проте 94,5 % всіх опитуваних хочуть відвідувати місця відпочинку частіше. Більшість відповідей до запропонованих фотографій показують тенденцію вподобання гірських ландшафтів для комфортного відпочинку, рекреації, творчого та духовного розвитку в незалежності від висотної поясності та періоду року. Фото альпійських луків з крокусами отримало найбільшу кількість найвищих оцінок серед респондентів. Цікавими виявилися відповіді на питання “Чи варто проводити певне облаштування природної території для більш комфортного відпочинку?”. Відповіді респондентів розділилися, в залежності від типів ландшафтів від 35,9 % до 51,3 % опитуваних людей виступають за проведення облаштування території для кращого відпочинку для об’єкту “Альпійські луки з рододендромом” та “Пороги гірської річки Чорний Черемош”. Проти будь-якого облаштування територій виступають від 10,3 % респондентів (“Гірська полонина”) до 38,5 % (“Альпійські луки з рододендромом”). При оцінці блоку відкритих питань виявилось, що майже 100 % респондентів у тій чи іншій мірі розуміють загальне значення поняття “екосистемні послуги”, і в загальному розумінні це звучить як: “Це блага, які ми можемо отримати від природи”. Близько 92,5 % опитуваних зазначають про необхідність оплати коштів за отримання екосистемних послуг від природи (в тому числі гірських лісів), серед них 89 % зазначають, що оплата повинна здійснюватися за умови повернення коштів на розвиток рекреаційних об’єктів, їх збереження, контролю за забрудненням, оплату праці співробітників природоохоронних об’єктів, збереження довкілля в цілому.

References

1. Anthem, H., Infield, M., Morse-Jones, S., 2015. Guidance for the rapid assessment of cultural ecosystem services. *Oryx* 50, 13. <http://dx.doi.org/10.1017/S0030605315001271>.
2. Can, G., Walker, A., 2014. Social science doctoral students’ needs and preferences for written feedback. *High. Educ.* 68, 303–318. <http://dx.doi.org/10.1007/s10734-014-9713-5>.
3. Ewert, A., Place, G., Sibthorp, J., 2005. Early-life outdoor experiences and an individual’s environmental attitudes. *Leis. Sci.* 27, 225–239.
4. Peh, K.S.-H., Balmford, A., Bradbury, R.B., Brown, C., Butchart, S.H.M., Hughes, F.M.R., Stattersfield, A., Thomas, D.H.L., Walpole, M., Bayliss, J., Gowing, D., Jones, J.P.G., Lewis, S.L., Mulligan, M., Pandeya, B., Stratford, C., Thompson, J.R., Turner, K., Vira, B., Willcock, S., Birch, J.C., 2013. TESSA: a toolkit for rapid assessment of ecosystem services at sites of biodiversity conservation importance. *Ecosyst.Serv.* 5, 51–57. <http://dx.doi.org/10.1016/j.ecoser.2013.06.003>.